



Redegørelse afgivet af udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen) den 8. oktober 2026

Redegørelse

om

Arktisk redegørelse

(Skriftlig redegørelse)

1. INDLEDNING

Formålet med redegørelsen er at orientere Folketinget om Kongeriget Danmarks konkrete indsatser i Arktis med særligt fokus på de vigtigste begivenheder og resultater i forhold til det internationale arktiske samarbejde i det forangående år.

Aktiviteter, der relaterer sig til forholdet mellem Danmark og henholdsvis Færøerne og Grønland, behandles i regeringens årlige redegørelse om rigsfællesskabet (R15/2025). Der er samtidig taget højde for, at regeringens redegørelse om det nordiske samarbejde (R2/2024) også behandler emner, der har relation til samarbejdet i Arktis. Det tilstræbes at minimere overlap mellem redegørelserne.

1.1 Den generelle udvikling i Arktis

Ruslands fuldskala invasion af Ukraine den 24. februar 2022 umuliggjorde det tidligere velfungerende internationale samarbejde om Arktis. Umiddelbart efter invasionen satte de syv ligesindede arktiske stater (alle Arktisk Råds medlemsstater bortset fra Rusland) samarbejdet i Arktisk Råd på pause. Der er siden åbnet delvist op på teknisk niveau, men der er fortsat langt til det tidligere fulde samarbejde. Dette er de grundlæggende rammevilkår under Kongerigets formandskabet for Arktisk Råd i perioden maj 2025 – maj 2027. Kongeriget arbejder for at sikre et så højt aktivitetsniveau som muligt under disse betingelser og for herigennem at sikre Rådets relevans og levedygtighed på længere sigt.

Stormagtsrivaliseringen og de sikkerhedspolitiske spændinger mellem Rusland, Kina og USA udspiller sig også i Arktis og regionen er ikke længere kendetegnet ved et lavt spændingsniveau. USA har øget sin interesse for Arktis markant. Samarbejde om USA's engagement i Grønland behandles særskilt i regeringens redegørelse om Rigsfællesskabet. Nærværende redegørelse fokuserer, også jf. redegørelsens indledning, på det internationale arktiske samarbejde.

Rusland prioriterer regionen højt og vil i stigende grad hævde sine interesser med konfrontatorisk adfærd - politisk og militært. Rusland planlægger fortsat at styrke sine militære kapaciteter i regionen. Ruslands mulighed for at opnå disse mål afhænger i meget høj grad af, hvordan krigen i Ukraine udvikler sig. Samtidig udfordres Ruslands regionale overlegenhed af en øget vestlig militæraktivitet og planer om at opruste, samt Finlands og Sveriges medlemskab af NATO. Kina har langsigtede interesser i Arktis, herunder i forhold til at kunne være sømilitært til stede i regionen med overfladeskibe såvel som med ubåde. Samtidig øges det russisk-kinesiske samarbejde i Arktis.

Klimaforandringerne i Arktis og den deraf følgende øgede tilgængelighed øger det geopolitiske fokus på regionen, selv om de øgede sikkerhedspolitiske spændinger har deres oprindelse udenfor den arktiske region. Til trods for, at udviklingen synes at gå i en anden retning, er udgangspunktet for Kongerigets Arktis-politik fortsat at arbejde for lavspænding og samarbejde inden for gældende internationale spilleregler.

Kongeriget forholder sig løbende sammen med vores allierede til den nye dynamik og sikkerheden i regionen. Danmark har i regi af forsvarsforliget 2024-2033 i tæt samarbejde med Færøerne og Grønland investeret yderligere i sikkerhed og forsvar i Arktis for at forbedre overvågningen og suverænitetshåndhævelsen i Arktis og Nordatlanten, samt understøtte NATO's opgaveløsning i regionen.

Der er med Delaftale 1 og Delaftale 2 om Arktis og Nordatlanten afsat hhv. 14,6 mia. kr. og 27,4 mia. kr. til initiativer, som vil styrke tilstedeværelsen, suverænitetshåndhævelse, overvågningen og evnen til at understøtte NATO's og allieredes opgaveløsning i regionen, herunder bl.a. med anskaffelse af langtrækkende droner, nye arktiske skibe og øget optag på Arktisk Basisuddannelse.

Derudover arbejder Kongeriget løbende for at styrke NATO's rolle i Arktis sammen med de øvrige arktiske NATO-

allierede og i tæt samarbejde med Færøernes Landsstyre og Naalakkersuisut. Lanceringen af NATO's Arctic Sentry i februar 2026 var et vigtigt skridt på vejen mod en mere permanent NATO-tilstedeværelse i Arktis.

På trods af vanskelige rammebetingelser er der stadig et stærkt behov for internationalt samarbejde om Arktis. Temperaturen i Arktis er steget mere end tre gange hurtigere end det globale gennemsnit. Stigningerne er særdeles mærkbare for økosystemer og biodiversitet, og påvirker i stigende grad arktiske samfund og oprindelige folk med deraf følgende store krav til tilpasningsevne. Gennem de senere år er forhold som smeltning af permafrost og naturbrande blevet mere hyppige fænomener. Klimaforandringer øger tilgængeligheden i Arktis, hvilket ligeledes udløser et behov for internationalt samarbejde.

2. INTERNATIONALT SAMARBEJDE OM ARKTIS

2.1 Arktisk Råd

Kongeriget Danmark har siden den 12. maj 2025 haft formandskabet for Arktisk Råd. Formandskabet varetages for en toårig periode, og Kongeriget ser nu frem mod den sidste tredjedel af formandskabet. Forberedelsen af overdragelsesmødet i maj 2027, hvor Sverige overtager stafetten, vil skulle begynde i god tid. Det er ambitionen på overdragelsesmødet at opnå tilslutning fra Rådets medlemslande og de seks grupperinger af oprindelige folk til en fælles erklæring, som ikke mindst bekræfter Arktisk Råd som det vigtigste arktiske samarbejdsfora.

Formandskabet, herunder organiseringen af arbejdet i rådet, bærer fortsat præg af den russiske fuldskala invasion af Ukraine, som i høj grad udfordrer samarbejdet i Arktisk Råd. Efter en pause i samarbejdet, blev der under det norske formandskab i februar 2024 opnået enighed om at genoptage virtuelle møder i de seks tekniske arbejdsgrupper under Arktisk Råd. Formandskabet holder løbende konsultationer med alle interessenter, både med medlemslande, oprindelige folks repræsentanter, arbejdsgrupperne såvel som observatører.

Der har ikke været den nødvendige konsensus om yderligere tiltag i retning af større åbning af Rådets arbejde.

Kongeriget bestræber sig kontinuerligt på at gennemføre et aktivt og synligt formandskab, herunder deltagelse i en lang række af nationale og internationale arktiske begivenheder og konferencer m.v. som f.eks. Arctic Circle i Reykjavik og Arctic Frontiers i Tromsø, de oprindelige folks organisationers møder og konferencer, såvel som internationale konferencer udenfor Arktis.

Herudover har formandskabet afholdt en række formandskabsevents i alle tre rigsdele om klimaforandringer i Arktis (marts 2026, Aarhus Universitet); det arktiske hav (Ocean Connectivity/Uarctic-konference) (juni 2026, Tórshavn); forebyggelse og håndtering af ulykker med krydstogtskibe og passagerskibe i Arktis og Nordatlanten (oktober 2026, Tórshavn) og bæredygtig økonomisk udvikling (november 2026, Ilulissat). Tematikkerne flugter med de fem temati-

ske prioriteter for formandskabet: oprindelige folk og samfund i Arktis; bæredygtig økonomisk udvikling og energiomstilling; havet; klimaforandringer i Arktis og biodiversitet. Kommende begivenheder inkluderer en ungdomskonference samt et biodiversitetstopmøde, begge til afholdelse i Nuuk i foråret 2027.

Formandskabet afvikles fortsat i et tæt samarbejde mellem Grønland, Færøerne og Danmark med løbende koordination.

2.2 Forebyggelse af ureguleret fiskeri i Det Arktiske Ocean

Sammen med Canada, EU, Island, Japan, Kina, Norge, Rusland, Sydkorea og USA har Kongeriget Danmark, for så vidt angår Grønland og Færøerne, indgået en internationalt bindende aftale, som skal sikre, at der ikke fiskes i det internationale højsøområde i Det Arktiske Ocean, før der er tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag for en bæredygtig forvaltning af fiskeri i dette område. Aftalen blev indgået i oktober 2018 og trådte i kraft den 25. juni 2021. Som led i aftalens implementering har parterne etableret et videnskabeligt samarbejde, herunder programmet Joint Program of Scientific Research and Monitoring (JPSRM). Dette program skal levere videnskabelig rådgivning til aftaleparterne, bl.a. med deltagelse af oprindelige folk og med inddragelse af oprindelige folks viden og lokal viden. Som minimum skal der hvert andet år afholdes et møde i COP (Conference of the Parties), men i implementeringsfasen er disse møder dog hyppigere. Sydkorea var vært ved COP1-COP3 i 2022-2024 og Norge for COP4 i juni 2025. COP5 fandt sted i Bruxelles den 16.-18. juni 2026. Her blev det besluttet, at næste COP skal finde sted i 2028 for at muliggøre inter-sessionelt arbejde i den videnskabelige gruppe SCG (Scientific Coordination Group) og andre arbejdsgrupper.

2.3 EU

EU-Kommissionen og EU's Fælles Udenrigstjeneste påbegyndte i december 2025 arbejdet med at opdatere EU's strategi på Arktis ("fællesmeddelelsen") fra 2021. Opdateringen sker bl.a. i lyset af den forandrede geopolitiske og geøkonomiske situation. Den opdaterede fællesmeddelelse forventes præsenteret i efteråret 2026. Den opdaterede strategi forventes bl.a. at have fokus på klima, forskning og investeringer til gavn for oprindelige folk, samtidig med, at strategien ventes at have et større fokus på sikkerhed.

Formanden for Naalakkersuisut, formanden for EU-Kommissionen og statsministeren underskrev den 7. september 2026 en fælleserklæring om at styrke samarbejdet mellem EU og Grønland. Ved samme lejlighed annoncerede kommissionsformanden en investeringspakke på 200 mio. euro, der skal understøtte en række fælles projekter i Grønland.

I marts 2025 offentliggjorde EU-Kommissionen en beredskabsstrategi, hvor der bl.a. er fokus på eksterne partnerskaber, herunder Arktis. Efter ønske fra Danmark og Grønland har EU-Kommissionen i efteråret 2026 gennem EU's civilbeskyttelsesmekanisme planer om at udsende en ekspertmission til Grønland, der skal udarbejde en rapport om beredskabsområdet i Grønland i samarbejde med Danmark og

Naalakkersuisut. Rapporten kan benyttes i de videre drøftelser af samarbejdsmuligheder mellem Naalakkersuisut, Danmark og EU-Kommissionen.

2.4 Arktisk samarbejde i nordisk regi

Nordisk Rådgivningskomité for Arktis (NRKA) afholdte den 20.-22. maj 2026 i Nuuk sit årlige møde om fordeling af midler fra Nordisk Ministerråds åbne arktiske pulje under samarbejdsprogrammet ”Et resilient Arktis” (2025-2027). På baggrund af indstillinger fra Grønlands Universitet Ilisimatusarfik og Nordens Hus i Grønland (NA-PA) godkendte rådgivningskomitéen støtte til projekter for i alt 10,3 mio. kr. fordelt på 23 projekter indenfor bl.a. miljø, affaldshåndtering, grøn shipping, uddannelse, oprindelige folk og kultur.

2.5 Oprindelige folks rettigheder

Oprindelige folk spiller en central rolle i det arktiske samarbejde, og respekt for deres rettigheder er en grundlæggende del af Kongerigets tilgang til Arktis. Kongeriget arbejder for at fremme og værne om oprindelige folks rettigheder og for, at oprindelige folk inddrages meningsfuldt i beslutninger og processer, der berører dem.

Som led i det internationale samarbejde arbejder Kongeriget samtidig for, at arktiske forhold, herunder oprindelige folks rettigheder, særlige forhold og perspektiver, afspejles i relevante regionale og internationale fora. Dette gælder både i regi af Arktisk Råd og i Kongerigets bredere internationale engagement vedrørende Arktis.

3. SPECIFIKKE INDSATSOMRÅDER

3.1 Forsvarets opgaveløsning i Arktis og Nordatlanten

Den sikkerhedspolitiske situation har skærpet behovet for styrket samarbejde om sikkerheden i Arktis. I tæt koordinering med Grønland og Færøerne og i samarbejde med allierede styrker regeringen i disse år Forsvarets opgaveløsning i regionen.

3.1.1 Forsvarets øgede tilstedeværelse i Arktis og Nordatlanten

Forsvarskommandoen har siden medio 2025 styrket Forsvarets aktiviteter og tilstedeværelse i regionen gennem øvelser og midlertidig indsættelse af en række militære enheder, herunder med et landmilitært bidrag til hhv. Nuuk og Kangerlussuaq. I lighed med 2025 har indsættelserne i 2026 haft til formål at demonstrere Forsvarets evne til at gennemføre operationer i regionen med særligt fokus på Grønland. Samtidig har indsættelsen øget kommandoernes forståelse af operationsmiljøet i Arktis, herunder logistiske udfordringer, og samarbejdsmuligheder på tværs af Forsvaret.

Aktiv kommunikation har været en integreret del af den operative planlægning og gennemførelse. Kommunikationsindsatsen vil fortsat være en prioritet i den fremadrettede planlægning og vil ske i koordinering med relevante aktører,

herunder Færøernes Landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut.

Den øgede tilstedeværelse i løbet af året har også styrket uddannelsesindholdet på Arktisk Basisuddannelse. Eleverne har deltaget i en række aktiviteter sammen med de indsatte enheder både nationalt og internationalt i forbindelse med den øgede øvelsesaktivitet i Kangerlussuaq. Optaget til Arktisk Basisuddannelse er fra sommeren 2026 øget fra 30 og op til 50 elever per hold.

3.1.2 Investeringer i Arktis og Nordatlanten

Siden den 1. januar 2025 har Danmark investeret 89,8 mia. kr. (2026-prisniveau) i forsvarsmæssige initiativer og kapaciteter, der kan anvendes til opgaveløsning i Arktis og Nordatlanten. Dette skyldes ikke mindst de to delaftaler om Arktis og Nordatlanten, hhv. *delaftale 1 under forsvarsforliget 2024 – 2033 vedrørende Arktis og Nordatlanten* indgået mellem daværende regering, partierne bag forsvarsforliget, Færøernes landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut i januar 2025, samt *delaftale 2 under forsvarsforliget 2024 – 2033 vedrørende Arktis og Nordatlanten* indgået mellem samme parter i oktober 2025. Samlet set indebærer de to delaftaler investeringer med direkte relevans for Forsvarets opgaveløsning i Arktis og Nordatlanten for i alt 42,7 mia. kr. (2026-prisniveau). Dertil kommer andre initiativer, herunder lufttankningskapacitet, F35-fly mv., som har relevans for Arktis og Nordatlanten for i alt 47,1 mia. kr. (2026-prisniveau).

Implementering af de nye kapaciteter forløber generelt planmæssigt og koordineres med relevante aktører, herunder Færøernes Landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut. Det kan bl.a. fremhæves, at der er nedsat en styregruppe for etablering af et nordatlantisk søkabel, der forbinder Danmark, Færøerne og Grønland under ledelse af Forsvarsministeriet. I styregruppen indgår foruden Forsvarsministeriet, også Grønlands Naalakkersuisut og Færøernes Landsstyre.

Herudover kan det fremhæves, at der foruden en øget optagelse på Arktisk Basisuddannelse, i samarbejde med Naalakkersuisut er gennemført en analyse af muligheden for at oprette Grønlandske Rangers, som skal bistå med at styrke Forsvarets lokale indsigt i yderområderne i Grønland.

3.1.3 Internationalt samarbejde

Kongerigets samarbejde med arktiske allierede er væsentligt for Forsvarets opgaveløsning i Arktis og Nordatlanten. Forsvaret har med iværksættelse af øvelsen *Arctic Endurance* etableret en overordnet strategisk og operativ ramme for øvelsesaktiviteter i regionen. Fokus er på at inddrage og styrke NATO's ansvar for sikkerheden i Arktis i tæt dialog og samarbejde med de arktiske allierede. Der planlægges samtidig en række mindre aktiviteter, hvoraf nogle vil være nationale og andre indenfor rammerne af NATO. NATO har siden februar 2026 iværksat *enhanced Vigilance Activity* (eVA) *Arctic Sentry* med det overordnede formål at styrke sikkerheden i Arktis og Nordatlanten. Forsvarets aktiviteter under *Arctic Endurance* gennemføres derfor med *Arctic Sentry* som overordnet ramme. Der arbejdes på at

sikre, at NATO's øgede fokus på regionen fastholdes og styrkes også fremover.

Forsvarschefen mødes fysisk en gang årligt med sine kolleger fra de arktiske NATO-lande i det såkaldte *Arctic Chief of Defence* (ACHOD) mødeforum. Forsvarskommandoen er i 2026 vært for ACHOD-mødet i København.

Forsvarskommandoen deltager ligeledes halvårligt i *Arctic Security Forces Roundtable* (ASFR), hvor erfaringer og analyser om det operative miljø i Arktis udveksles. Inspireret af ASFR blev det forsvarsministerielle forum *Arctic Security Policy Roundtable* (ASPR) formaliseret i maj 2025, hvor de syv arktiske allierede mødes på embedsmandsniveau. Landene mødes halvårligt for at drøfte den strategiske og operative retning for samarbejdet om forsvar og sikkerhed i Arktis og Nordatlanten. Grønland og Færøerne deltager som en del af Kongeriget.

Arktisk Kommando har formandskabet for Arctic Coast Guard Forum 2025-2027. Arctic Coast Guard Forum (ACGF) består af kystvagtscheferne i A8 landene (Canada, Danmark (inkl. Grønland og Færøerne), Finland, Island, Norge, Rusland, Sverige og USA). Rusland er formelt medlem, men der gennemføres ikke møder med russisk deltagelse. ACGF arbejder hovedsageligt med træning og øvelser relateret til eftersøgning og redning (SAR), samt bekæmpelse af forurening af havmiljøet i Arktis.

3.2 Klima

FN's klimapanel, IPCC, fremhæver i hovedrapporten (2021-2023), at den stigende opvarmning øger risikoen for, at arter uddør, og at biodiversiteten i arktiske økosystemer trues, især for arter, der lever på og nær havisen. Afsmeltningen fra Grønlands indlandsis vil fortsætte, selv hvis den fremadrettede opvarmning begrænses i overensstemmelse med Parisaftalen. Det indebærer en risiko for, at Grønlands indlandsis på lang sigt forsvinder uigenkaldeligt. Afsmeltningen – og dermed bidraget til global havniveaustigning – intensiveres i takt med øget global opvarmning.

Programmet *Program for Monitoring of the Greenland Ice Sheet* (PROMICE) overvåger afsmeltningen langs randen af Grønlands indlandsis ved hjælp af målestationer på isen og satellitobservationer. I samspil med netværket af målestationer på den indre del af indlandsisen (GC-NET) er det muligt for PROMICE at opstille en samlet massebalance for Grønlands indlandsis. Den seneste undersøgelse viser, at indlandsisen, alene ved det nuværende niveau af koncentration af drivhusgasser, er så langt ude af balance, at det vil forårsage mindst 27 cm stigning i det globale havniveau, uanset om der udledes mere eller mindre i fremtiden.

Nationalt Center for Klimaforskning (NCKF) på Danmarks Meteorologisk Institut (DMI) arbejder med arktisk klimamonitorering ved hjælp af in-situ observationer, satellitdata, fremskrivninger af klimaets udvikling, samt med hvordan opvarmningen vil påvirke havstrømme, den arktiske havis og iskapper. Vidensopbygningen understøttes af DMI's meteorologiske dataserier, som indsamles via DMI's observationsnetværk i Grønland og gennem deltagelse i

forskningssamarbejder med fokus på klima i Nordatlanten og Arktis. DMI's meteorologiske observationsdata, klimadata samt prognosedata fra vejr- og havmodeller for Grønland er friset til at understøtte grøn omstilling, innovation og vækst i Grønland.

3.2.1 Klimasamarbejdet i Arktisk Råd

I Arktisk Råd er samarbejdet om monitorering og vurdering af klimaændringerne samlet i arbejdsgruppen Arctic Monitoring Assessment Program (AMAP) med indspil og samarbejde med bl.a. arbejdsgruppen Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF). Danske og grønlandske forskningsresultater bidrager væsentligt til de videnskabeligt baserede samarbejder i regi af Arktisk Råd. Danske myndigheder bidrager til den kommende AMAP Climate Change Update 2026, herunder som hovedforfattere til flere af rapportens kapitler.

3.2.2 Samarbejdet under FN's klimakonvention og Parisaftalen

Et rammepapir, som uddyber samarbejdsaftalen mellem Grønland og Danmark om de internationale klimaforhandlinger under FN's klimakonvention og Parisaftalen, blev indgået i 2025. Rammepapiret dækker områder af særlig betydning for Grønland i relation til de internationale klimaforhandlinger.

3.3 Miljø- og klimastøtte til Arktis (den tidligere DAN-CEA-ordning)

Puljerne Miljøstøtten og Klimastøtten, der administreres af hhv. Miljøstyrelsen og DMI, finansierer en væsentlig del af Kongerigets langsigtede miljø-, natur- og klimaovervågningsindsatser i Arktis og har særligt fokus på forholdene i og omkring Grønland og Færøerne. Puljerne er et bærende element i Kongerigets arktiske miljø-, natur- og klimaarbejde. Miljøstøtten understøtter dels internationalt miljø- og naturarbejde med arktisk relevans, herunder Kongerigets formandskab for Arktisk Råd (2025-2027). Herudover understøtter miljøstøtten Kongerigets bidrag til Arktisk Råds arbejdsgruppe AMAP om monitorering af miljø og klima, herunder global forurening med svært nedbrydelige organiske miljøgifte, tungmetaller, plast, mikroplast, radioaktivitet, sod m.m. Støtten understøtter tillige Kongerigets indsats under arbejdsgruppen CAFF, herunder biodiversitetsprogrammet *Circumpolar Biodiversity Monitoring Programme* (CBMP); samt indsatser i arbejdsgruppen for beskyttelse af havmiljøet i Arktis (PAME). Der er for 2026 afsat 34 mio. kr. på Finansloven.

3.4 Miljø og natur

Beskyttelsen af den arktiske natur skal ses i sammenhæng med den traditionelle udnyttelse af naturressourcer i Arktis, herunder fiskeriressourcer og havpattedyr. Det er centralt for Grønland og Færøerne, som har kompetencen for deres respektive natur- og miljøforvaltning under hensyn til de forpligtelser, der følger af internationale bindende aftaler.

3.4.1 Miljøsamarbejdet i Arktisk Råd

Gennem arbejdet i miljø og klimaarbejdsgruppen AMAP har Kongeriget bidraget med viden om global forurening med svært nedbrydelige organiske miljøgifte, tungmetaller, plast og mikroplast, radioaktivitet og sod. De mangeårige tidsserier og data er med til at styrke globale og regionale kemikalireguleringer som Minamata-konventionen om udfasning af menneskeskabt kviksølv og Stockholm-konventionen om udfasning af svært nedbrydelige stoffer. Det er tale om viden, som bl.a. bidrager til forståelse af stoffernes effekter på marine økosystemer og sundhedspåvirkning af oprindelige folk, især gravide og børn. Der arbejdes på en rapport om human sundhed, som forventes færdiggjort i 2028. Kongerigets tidsserier om kontaminanter har i 2026 bidraget med effektivitetsvurdering af konventionerne. Herudover har Kongeriget bidraget med ny viden om plastikforurening i arktiske dyr.

Kongeriget, i samarbejde med Canada og Sverige, publicerede i 2025 en række videnskabelige artikler om lokale kilder til forurening i Arktis versus forurening fra globale kilder. Artiklerne er siden præsenteret for en ekspertgruppe under Stockholm-konventionen. En konklusionsartikel med politiske anbefalinger er under udarbejdelse. Under AMAP er arbejdet med "one-health" påbegyndt, hvor Kongerigets tidsserier og eksperter bidrager med viden til en helhedsvurdering af klima, dets påvirkning af dyr og udledning af kontaminanter, spredning af sygdomme (zoonoser) og ultimativt den samlede påvirkning af menneskers helbred.

Arbejdet i Arktisk Råds ekspertgruppe om metan- og so-dreducerende tiltag er midlertidigt sat på pause. Årsagen er, at der ikke blev opnået enighed om støtten til ekspertgrup-pens statusrapport med anbefalinger til reducerende tiltag eller til en opdatering af det fælles, frivillige mål for redukti-oner af sod, samt om gruppens arbejde fremadrettet.

I FN's Søfartsorganisation (IMO) arbejder Danmark og Grønland for at reducere skibsfartens påvirkning på hav-miljøet og på luftforureningen i Arktis, under hensyntagen til erhvervsinteresser og økonomiske konsekvenser for det grønlandske samfund. Færøerne har associeret medlemskab i IMO og deltager i eget navn.

IMO vedtog den 1. maj 2026 verdens største emissions-kontrolområde for luftforurening fra skibe i Nordøstatlanten, inkl. grønlandske farvande. Formålet er at reducere SO_x, NO_x og sod. Grønland og Danmark arbejdede for vedtagel-sen på baggrund af beslutning fra Naalakkersuisut.

Samarbejdet om regulering og beskyttelse af havmiljøet er centreret i arbejdsgruppen PAME. Under Kongerigets for-mandskab for Arktisk Råd er der særligt fokus på projekter, der understøtter formandskabsprogrammet, herunder flere nye projekter i ekspertgrupperne om marint affald og marine beskyttede områder, hvor Kongeriget er co-leads. Som led i projektet 'Plastic in a bottle' har Kongeriget søsat to GPS-udstyrede kapsler ud for Vestgrønlands kyst. Kapslerne skal spore, hvordan plastikaffald bevæger sig i havstrømmene i Arktis. Daværende Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst,

Landbrug, Selvforsyning og Miljø, Peter Borg, deltog i sø-sættelsen sammen med bl.a. en skoleklasse fra Nuuk.

Grønland har, på vegne af Kongeriget, besluttet at enga-gere sig mere i Arktisk Råds arbejdsgruppe Arctic Conta-minants Action Program (ACAP). ACAP arbejder for at reducere miljørisici og forhindre forurening af det arktisk miljø, herunder med særligt fokus på affaldshåndtering. Ar-bejdsgruppen er praktisk orienteret og udfører forskellige aktiviteter og pilotprojekter.

Polar Maritime Seminar forholdes i februar 2027, som en del af Kongerigets formandskab for Arktis Råd.

3.4.2 Biodiversitetssamarbejdet i Arktisk Råd

Biodiversitetssamarbejdet i Arktisk Råd er samlet i ar-bejdsgruppen CAFF, som bl.a. bidrager med input til Kon-gerigets arbejde i globale fora for naturbeskyttelse. Konge-riget overdrog formandskabet for CAFF til Island i maj 2025. Kongeriget indgår fortsat aktivt i arbejdet med at udmønte og opdatere handlingsplanen "Actions for Arctic Biodiversity 2025-2035". Handlingsplanen var et centralt resultat af Kongerigets formandskab for CAFF.

Kongeriget leder fortsat arbejdet i CAFF's Circumpolar Biodiversity Monitoring Program (CBMP) i samarbejde med USA. Der er fokus på at udarbejde en ny terrestrisk monitoringsplan samt en kommende opdatering af status for den marine biodiversitet. Kongerigets CBMP-eksperter indgik blandt andet i sessioner under Arctic Science Summit Week 2026, samt under Ocean Connectivity/Uarctic konfe-rencen i maj 2026 i Torshavn.

Kongeriget har medlederskabet på to projekter relateret til samarbejdet mellem CAFF og PAME. Det ene projekt hand-ler om invasive arter og giver den til dato mest omfattende oversigt over registrerede marine invasive arter og mulige kommende invasive arter i Arktis. Der er ligeledes udarbej-det en risikovurdering for videre spredning af invasive arter via skibe med ballast-vand og på skrog, herunder også i forbindelse med fremtidige klimaændringer. Det andet pro-jekt omhandler marinebeskyttede områder og andre effekti-ve arealbaserede beskyttelsesforanstaltninger (OECM'er).

Kongeriget har ligeledes bidraget til et fælles projekt med Arktisk Råds arbejdsgruppe AMAP. Projektet omhandler effekten af klimaforandringer på biodiversitet, og hvordan disse effekter på biodiversiteten eventuelt kan påvirke kli-maet negativt tilbage. I 2025 udkom en specialudgave af et videnskabeligt tidsskrift med resultater fra projektet.

Kongerigets formandskab for Arktis Råd afholder en bio-diversitetskonference - *Arctic Biodiversity Summit* - i Nuuk i marts 2027. Biodiversitet er ét af de fem prioriterede temaer for formandskabet og konferencen et flagskibsevent under formandskabet. Konferencen finansieres blandt andet med støtte fra puljen "Miljøstøtte til Arktis".

3.4.3 Beskyttelse af miljø og havmiljø

Kongeriget arbejder i flere internationale fora for en be-skyttelse af miljø og havmiljø i Arktis, herunder for at fremme, integrere og sikre oprindelige folks rettigheder i

tråd med FN's Erklæring om Oprindelige Folks Rettigheder (UNDRIP). Dette sker bl.a. i regi af Biodiversitetskonventionen, samt i regi af konventionen for beskyttelse af havmiljøet (Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic, OSPAR). Indenfor rammerne af OSPAR blev der i 2025 etableret en 5-årig projektfond, der har til formål at sikre deltagelsen af oprindelige folks organisationer i OSPAR.

Tillægsaftalen til FN's havretskonvention om beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af marin biodiversitet uden for national jurisdiktion (Biodiversity Beyond National Jurisdiction (BBNJ-aftalen)) trådte i kraft den 17. januar 2026. Den første BBNJ COP finder sted i januar 2027. Kongeriget har i forhandlingerne særligt fokus på at sikre en meningsfuld repræsentation af oprindelige folk i implementeringen af aftalen i overensstemmelse med aftaleteksten.

Den sidste del af Grønlands bekendtgørelse om luftforurening fra skibe og krav til skibes brændstof træder i kraft den 1. juli 2029 efter de første dele trådte i kraft henholdsvis den 1. maj og den 1. juli 2025.

3.5 Kontinentalsokkelprojektet

FN's Kommission for Kontinentalsokklens grænser (CLCS) har nedsat den arbejdsgruppe, der skal behandle Kongerigets kontinentalsokkelkrav syd for Grønland. En delegation under ledelse af Naalakkersuisut og med deltagelse af Udenrigsministeriet og GEUS har siden den 31. juli 2025 afholdt tre møder med arbejdsgruppen. Den samlede dialogfase med CLCS vedrørende de i alt tre kontinentalsokkelkrav ved Grønland (hhv. syd, nordøst og nord for Grønland) forventes at vare minimum 10 år.

CLCS behandler områderne enkeltvis og afgiver efter endt behandling en anbefaling. Hvis der efter CLCS' anbefalinger stadig eksisterer overlappende krav til nabolande, vil den endelige afgrænsning være genstand for politiske forhandlinger mellem disse lande. Kongeriget lægger – helt i tråd med Ilulissat-erklæringen – stor vægt på dialog og direkte forhandlinger mellem relevante stater både i forhold til tekniske geofaglige spørgsmål samt i forhold til spørgsmål vedr. afgrænsning af overlappende sokkelkrav.

En aftale med hhv. Norge og Island vedrørende kontinentalsokkelområdet nord for Færøerne trådte i kraft i 2021.

3.6 Grænsedragning mellem Grønland og Canada

Aftalen mellem Grønland og Canada om at dele Tartupaluk (Hans Ø) træder i kraft, når parterne skriftligt har informeret hinanden om gennemførelsen af alle indenlandske procedurer. Den endelige ratifikation afventer en fælles forståelse om implementering af landegrænsen samt efterfølgende evt. ændringer af grænserelaterede reguleringer.

Aftalen, som blev underskrevet den 14. juni 2022, indebærer, foruden en deling af Tartupaluk (Hans Ø), en modernisering af den gældende grænsetraktat fra 1973 og en etablering af den maritime grænse i Lincolnhavet indenfor 200 sømil. Herudover fastsætter aftalen kontinentalsokkelgrænsen udover 200 sømil i Labradorhavet.

3.7 Søfart og sejladsikkerhed

3.7.1 Polarkoden og sejlads i isfyldt farvand

FN's Søfartsorganisations (IMO) Polarkode har til hensigt at styrke sikkerheden ved sejlads i arktiske farvande og stiller særlige krav til skibes udstyr og konstruktion samt træning af besætning med henblik på at imødegå de særlige risici forbundet med sejlads i isfyldte farvande. Polarkoden indeholder desuden regler for miljøbeskyttelse af den sårbare natur i Arktis.

Polarkoden gælder for alle passagerskibe samt lastskibe i international fart med en bruttotonnage over 500, når de opererer i polare farvande. Polarkoden indeholder pr. 1. januar 2026 endvidere særlige regler for fiskeskibe over 24 m i længden, lastskibe med en bruttotonnage mellem 300 og 500 samt lystfartøjer med en bruttotonnage over 300.

Søfartsstyrelsen har særligt fokus på at overholde Polarkoden gennem forebyggende tilsyn særligt rettet imod krydstogtskibe både inden besejling af grønlandske farvande og ved syn foretaget i Grønland. Indsatsen skal bidrage til at forbedre sikkerheden i forbindelse med den øgede sejlads med krydstogtskibe i de isfyldte farvande omkring Grønland.

Til brug for arbejdet i IMO fastlægger Danmark løbende positioner i dialog med Grønland og Færøerne. Færøerne har associeret medlemskab i IMO og deltager i eget navn.

3.7.2 Vejrtjenester

DMI driver døgnet rundt en vejrtjeneste i Grønland, der varsler for farligt vejr og udarbejder vejrudsigter og farvandsudsigter for Grønland og det omliggende hav. I henhold til Chicago Konventionen betjener DMI's vejrtjeneste i Grønland den civile lufttrafik med varsler og udsigter. DMI varsler for orkan, storm og isslag til grønlandske myndigheder og borgere. Vejrudsigter, vejrinformation og varsler leveres også på grønlandsk. I henhold til SOLAS-Konventionen ("International Convention for the Safety of Life at Sea") betjenes skibsfarten i de grønlandske farvande af DMI's is- og vejrtjeneste. Både den daglige produktion og udvikling af nye typer isinformationer sker i særlig tæt samarbejde med istjenester i USA, Canada og Norge, samt Copernicus Marine Services (en del af EU's Earth Observation Programme). DMI betjener også Arktisk Kommando med meteorologisk data og rådgivning, herunder informationer om issituationen for det arktiske område. Den geopolitiske situation har øget efterspørgsel på meteorologiske og oceanografiske (is) services fra Forsvaret.

Siden oprettelsen af et færøsk meteorologisk institut i 2021 (FMO) har Færøerne overtaget gradvist flere opgaver fra DMI relateret til den meteorologiske betjening af det færøske samfund. Fra den 1. juli 2025 har FMO selv varetaget alt produktion af almene vejrudsigter og varsler. DMI bidrager med infrastruktur og adgang til data samt afrapportering til FN-organet WMO. Der arbejdes på, at FMO selv skal varetage de resterende opgaver i samarbejdet.

3.8 Søkort og havbundskortlægning

Geodatastyrelsen repræsenterer Kongeriget i Den Internationale Hydrografiske Organisation (IHO) og dennes arktiske regionale kommission (ARHC). Formålet er at sikre koordinering mellem de arktiske hydrografiske kontorer for at skabe ensartethed indenfor søkort og søopmåling som forudsætning for søfart og sejladsikkerhed.

ARHC og Arktisk Råds arbejdsgruppe PAME har i april 2026 udgivet en opdateret version af advarselsnoten fra 2017 ("Caution Required When Navigating in Arctic Waters"). Noten påpeger, at store dele af Arktis fortsat mangler søkort egnet til moderne navigation, på trods af fremskridt i opmåling og kortlægning. Noten viderefører samarbejdet mellem ARHC og PAME, som Geodatastyrelsen koordinerer sammen med Kongerigets PAME-delegation. Dette engagement fortsætter også efter Geodatastyrelsen på Kongerigets vegne overtog formandskabet for ARHC for en étårig periode på ARHC16 i Victoria, Canada, i september 2026.

3.9 Kortlægning samt digital infrastruktur for arktiske geografiske data

Klimadatastyrelsens samarbejde med de øvrige arktiske lande i regi af Arctic SDI er afløst af et mere uformelt samarbejde med kort- og geodatamyndighederne i Canada, USA, Finland, Island, Norge og Sverige. Fokus er på videndeling om geodatastrategier, teknologi, udvikling, samt bedre anvendelse af autoritative geodata. Samtidig revurderes den fremtidige drift af Arctic SDI-tjenesterne. Danmark koordinerer samarbejdet frem til 2027.

Klimadatastyrelsen har ansvaret for driften af Grønlands netværk af GNSS-målestationer (Global Navigation Satellit System), GNET. GNET er den geodætiske infrastruktur i Grønland, som sikrer referencerammer til pålidelige geodata, bl.a. til brug for en effektiv klimaovervågning af indlandsisens masse og suverænitethåndhævelse. Som konsekvens af at det amerikanske National Science Foundation har afsluttet samarbejdet om GNET, er satellitkommunikation til stationerne hjemtaget, dog med en begrænset datakapacitet grundet økonomi.

3.10 Mineralske råstoffer

Udvinding af mineralske råstoffer udgør et kommercielt potentiale for Grønland. Adgangen til viden og data om undergrunden er essentielt mineralindustrien. GEUS forestår i samarbejde med Naalakkersuisut geologisk kortlægning og vedligeholder databaser, som understøtter efterforskningsselskaber med forskningsbaseret viden om geologien i Grønland og dertil knyttede mineralressourcer. En del projekter udføres i samarbejde med europæiske og andre internationale samarbejdspartnere, der i højere og højere grad engagerer sig i Grønland og resten af Arktis. Klimadatastyrelsen står for at levere det topografiske grundlag for de geologiske kort.

3.11 Forskning

Forskning udgør en væsentlig del af fundamentet for arktisk samarbejde og skaber grundlaget for vigtige politiske beslutninger om bæredygtig udvikling og miljø i Arktis. Forskningsområdet er for både Grønland og Færøerne et overtaget sagsområde og er således et henholdsvis grønlandsk og færøsk anliggende.

De otte arktiske stater samt Grønland og Færøerne underskrev i 2017 en juridisk bindende aftale om styrket forskningssamarbejde i og om Arktis. Aftalen understøtter samarbejde og friere bevægelighed for forskere, forskningsudstyr m.m. på tværs af den arktiske region. Da aftalen omfatter Rusland, har samarbejdet været sat på pause siden marts 2022.

I 2022 udkom Grønlands nationale forskningsstrategi 2022-2030 ("Forskning – Vejen til fremdrift") med fokus på bl.a. bæredygtig samfundsudvikling og større orientering mod grønlandske interesser i international forskning. Færøerne offentliggjorde i foråret 2024 en opdateret udgave af Færøernes policy dokument "The Faroe Islands in the Arctic", som bl.a. omhandler betydningen af forskning og videnskab for Arktis.

3.11.1 Arctic Hub, ISAAFFIK og POLARIN

Arctic Hub finansieres af både Danmark (3,5 mio. kr. pr. år) og Grønland (0,8 mio. kr. pr. år) via de årlige finanslovene. Hubben er en koordinerende platform i Grønland for grønlandske, danske og internationale forskere samt arktiske interessenter.

Koordinering af forskning og forskningslogistik i Arktis faciliteres gennem den brugerdrevne portal ISAAFFIK.org ('Gateway to the Arctic') for forskere, institutioner og agenter, nationalt og internationalt. I 2023 blev styregruppen udvidet med repræsentanter fra internationale institutioner med en betydelig forskningsportefølje i Grønland.

Grønlandske og danske institutioner, der driver arktisk forskningsinfrastruktur, indgår i koordineringen på EU-niveau gennem programmet POLARIN (eu-polarin.eu, 2024-2029).

3.11.2 Forum for Arktisk Forskning

Forum for Arktisk Forskning (FAF) har siden 2014 fungeret som et centralt organ for arktisk forskningssamarbejde med deltagelse af repræsentanter fra alle de centrale forskningsinstitutioner i Grønland, Færøerne og Danmark. FAF medvirker til at skabe gode samarbejdsrelationer mellem aktørerne inden for arktisk forskning i Grønland, Færøerne og Danmark.

3.11.3 Den danske, grønlandske og færøske komité for FN's Tiår for havet

FN har dedikeret dette årti 2021-2030 til at have særligt fokus på verdens havområder. Forskning og samarbejde skal bidrage til en bæredygtig samfundsudvikling og understøtte FN's bæredygtigheds mål nr. 14 om at bevare og sikre bæredygtig brug af havet og dets ressourcer. Den danske, grøn-

landske og færøske komité er etableret under opfordring fra den mellemstatslige oceanografiske kommission (UNESCO-IOC), der med FN-mandat planlægger og koordinerer FN's Tiår internationalt. Kommissionens formandskab varetages af DMI.

3.11.4 UArctic

Arktisk Universitet (UArctic) er et netværk af universiteter og forskningsinstitutioner m.fl. i den arktiske region, der finansieres med 6,0 mio. kr. årligt indenfor "Aftaler om Forskning og Innovation 2026-2029". Med bevillingen finansieres netværks- og forskningsprojekter, der drives af grønlandske, færøske og danske institutioner, og der ydes north2north-mobilitetsmidler til studerende og ansatte. Flytningen af administrationen af UArctic fra UArctics internationale sekretariat til Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet) blev gennemført i 2026. UArctic Congress 2026 blev med stor succes afholdt den 26.-29. maj i Thorshavn. Med 1400 deltagere udgjorde det den største UArctic konference hidtil.

3.11.5 Kongeriget Danmarks Partnerskab for Rum i Arktis

Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriet etablerede i 2020 et Partnerskab for Rum i Arktis. Partnerskabet samler omkring 30 partnere fordelt på grønlandske, færøske og danske aktører, herunder myndigheder, virksomheder og vidensinstitutioner. Partnerskabet har til formål at fremme rumbaserede løsninger og satellitdata i det arktiske område. Partnerskabet koordineres af DTU Space og DMI.

3.11.6 Nyt forskningsskib

Efter et gennemført EU-udbud tildelte DTU i starten af 2025 værftskontrakt for byggeriet af et nyt multidisciplinært ocean- og arktisgående forskningsskib DANA V til det spanske værft Construcciones Navales P. Freire, S. A. Byggeriet af skibet forventes afsluttet i efteråret 2027.

Det nye havforskningsskib finansieres dels via midler afsat på finansloven for perioden 2021-2024 på i alt 236,4

mio. kr., donation fra A. P. Møller Fonden og Orient's Fond på 98 mio. kr., samt finansiering via DTU.

3.11.7 Styrket arktisk forskning

Daværende regering (SVM) og et bredt flertal blandt Folketingets partier har som led i Aftaler om Forskning og Innovation 2026-2029 afsat 50 mio. kr. i 2026 til at styrke den arktiske forskning og de arktiske forskningsmiljøer i rigsfællesskabet. Forskningen kan bidrage til øget viden om klimaforandringer, sikkerhedspolitiske forhold samt sociale, kulturelle og historiske forhold og ændringer i arktiske samfund. Midlerne udmøntes af Danmarks Frie Forskningsfond under overskriften 'Arktisk forskning'.

Som led i aftalerne prioriteres endvidere 24,9 mio. kr. årligt 2026-2029 til GEUS' fortsatte overvågning af ændringer i Grønlands indlandsis gennem videreførelse af to initiativer, der adresserer målinger af indlandsisen i Grønland: PROMICE og Greenland Climate Network. Endvidere afsættes der 34 mio. kr. årligt 2026-2029 til Nationalt Center for Klimaforsknings (NCKF) forskning, der understøtter både den grønne omstilling i Danmark og Grønland, f.eks. vedr. det polare klima og kryosfæren.

Forskningsprogrammet om marin forskning i Nordatlanten udmøntes af Færøernes Forskningsråd. Programmet finansieres i 2020-2029 med i alt 77,2 mio. kr., heraf blev det senest forlænget med 6,3 mio. kr. i 2029 via midler fra Nordatlantpuljen.

3.11.8 Forskning om udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik

Der er afsat 26,1 mio. kr. i årene 2023-2029 til forskningsprojekter gennemført af grønlandske, færøske og danske forskningsinstitutioner med henblik på at styrke samarbejdet om udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik. Midlerne udmøntes af Færøernes Forskningsråd og er finansieret af Nordatlantpuljen.